

Chiropcontact

**Contactblad van de vleermuizenwerkgroep van
Natuurpunt vzw**

16^e jaargang nr. 4

**Bijlage: data
wintertellingen**

Vleermuizenwerkgroep

Voorzitter: Alex Lefevre

Klissenhoek 85, 2290 Vorselaar, 014/51 62 01

[vleermuizenalex@yahoo.com](mailto: vleermuizenalex@yahoo.com)

Secretaris: Sven Verkem

[verkem.dhooghe@fulladsl.be](mailto: verkem.dhooghe@fulladsl.be)

Penningmeester: Kris Boeckx

Koeneind 13, 2440 Geel, 014/59 26 26

[Kris.Boeckx@vleermuizeninfo.be](mailto: Kris.Boeckx@vleermuizeninfo.be)

Provinciale coördinatoren

West-Vlaanderen: Bob Vandendriessche

Begoniastraat 26, 8020 Oostkamp, tel: 0477/75 74 91

[bob.vandendriessche@natuurpunt.be](mailto: bob.vandendriessche@natuurpunt.be)

Oost-Vlaanderen: Daan Dekeukeleire

Polderdreef 37, 9840 De Pinte, 0474/48 89 79

[daan.dekeukeleire@gmail.com](mailto: daan.dekeukeleire@gmail.com)

Antwerpen: Filip Borms

Roosendaalbaan 21, 2920 Kalmthout, 03/666 15 56

[filipborms@hotmail.com](mailto: filipborms@hotmail.com)

Limburg: Ghis Palmans

Volmolenstraat 1, 3910 Neerpelt, 011/64 82 74

[ghis.palmans@dxadsl.be](mailto: ghis.palmans@dxadsl.be)

Brabant:

Contactpersoon Natuurpunt: Goedele Verbeylen

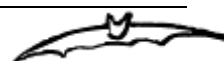
Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, 015/29 72 44

[Goedele.Verbeylen@natuurpunt.be](mailto: Goedele.Verbeylen@natuurpunt.be)

Wie jonger is dan 25 en interesse heeft in vleermuizen, kan ook contact opnemen met de vleermuizenwerkgroep van JNM

JNM, Kortrijksepoort 192, 9000 Gent, 09/223 47 81

[zwg@jnm.be](mailto: zwg@jnm.be)

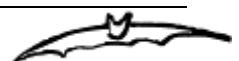
Mededeling van de redactie

De datum van verschijnen van de laatste Chiropcontact van 2010 is door omstandigheden een tweetal weken vroeger dan voorgaande jaren.

Een aantal rubrieken en teldata hebben ons dan ook niet of niet tijdig bereikt.

Waarvoor onze verontschuldiging.

Kris Boeckx

Allerlei

Trekkende rosse vleermuizen

(David Galens, foto's Gerjon Gelling)

Op telpost De Vulkaan bij Den Haag in Nederland, werden op 04/10 maar liefst 116 voorbijtrekkende rosse vleermuizen geteld.

Iemand van de tellers maakte ook nog de volgende bemerking:

‘Vermeldenswaardig is, dat toen de schemering echt inviel er een groep van ca 20 exemplaren minutenlang bleef foerageren boven de strandopgang. Dat is het overgangsgebied van de buitenduin met helm- en duindoornbegroeiing naar het strand. Een exemplaar foerageerde solitair ca 100 m noordelijker en meer landinwaarts boven het duin.

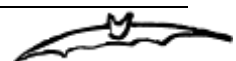
Alle andere individuen waren inmiddels verder zuidwaarts getrokken.’

Meer details over deze spectaculaire waarneming zijn te vinden op:

<http://waarneming.nl/waarneming/view/50383992>

<http://waarneming.nl/waarneming/view/50382032>

WNS grijpt verder om zich heen

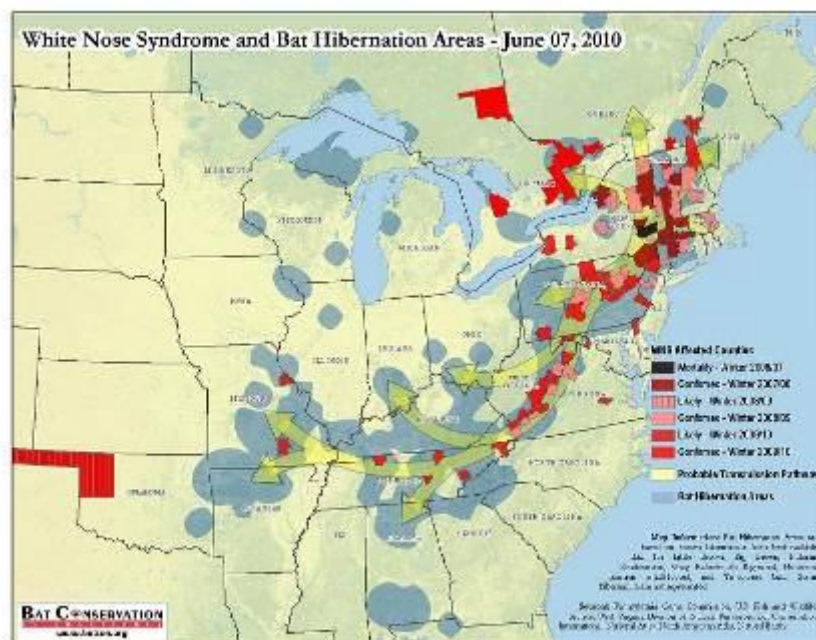
Sinds de ontdekking van WNS in februari 2006 in een grot in de staat New York, zijn ganse vleermuizenpopulaties zo goed als weggevaagd. In de winterverblijven bereikte het sterftecijfer zowat 100 %. Meer dan een miljoen vleermuizen zijn ondertussen gestorven aan deze ziekte.

Nu heeft WNS Missouri, op de grens van de Amerikaanse Midwesten, bereikt. Ook is haar aanwezigheid vastgesteld in Tennessee en daardoor is de al kwetsbare Indiana bat nog meer bedreigd. Naast 12 Amerikaanse staten heeft WNS ook de Canadese provincies Ontario en Quebec bereikt.

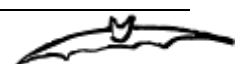
Ondertussen is gebleken dat ook een soort uit het zuid oosten besmet is met WNS. Het is de negende besmette Amerikaanse soort. Deze zuidelijke soort kan WNS tot diep in het zuiden verspreiden. Haar areaal gaat van Indiana en Illinois zuidelijk langs de Mississippi en oost Texas. Verder langs de Golf van Mexico en de Atlantische kusten tot Noord Carolina. Naast grotten gebruikt deze vleermuis nog een hele reeks andere verblijfplaatsen zoals holle bomen, ondergrondse opslagplaatsen, bruggen en gebouwen. Tot op heden is WNS enkel aangetroffen bij dieren die overwinterden in grotten en mijnen.

Biologen stellen zich dan ook de vraag of WNS wel zal overleven in een warm en vochtig klimaat of buiten grotten. De hoop is groot dat WNS stuit op een klimaat barrière of dat het klimaat er voor zorgt dat WNS zich niet kan ontwikkelen tot een epidemie. Of deze hoop gegrond is, zal snel blijken!

Top wetenschappers doen dan ook grote inspanningen om een remedie te vinden of om toch op zijn minst de verdere verspreiding te vertragen.

*Fig.1
De verspreiding van
WNS in juni 2010*

WNS : the European connection

Al sinds de jaren '80 wordt de WNS veroorzakende schimmel, *Geomyces destructans*, in een aantal Europese landen waargenomen. Echter zonder dodelijke gevolgen voor vleermuizen. Aan beide zijden van de oceaan zijn wetenschappers dan ook op zoek naar de redenen waarom dit zo is. Reeds gedurende tientallen jaren zijn er in Europa vleermuizen waargenomen met een gelijkaardige witte schimmel op hun neusgaten. En toch geven ze de indruk kerngezond te zijn. Een aantal wetenschappers vrezen dat de ziekte

ook in Europa meedogenloos zal uithalen terwijl andere van mening zijn dat onze vleermuizen de schimmel gewoon van hun lichaam zullen afkrabben. En dit zonder enig verder gevolg.

Gudrun Wibbelt van het Leibnitz Instituut uit Berlijn coördineert het onderzoek van stalen, genomen in vier Europese landen, teneinde uit te zoeken of de schimmel gevonden op zes Europese soorten wel degelijk *Geomyces destructans* is. De enige manier om dit met zekerheid vast te stellen is via genetisch onderzoek van de staalnames.

Het team van Sébastien Puechmaille van de universiteit in Dublin heeft ondertussen bevestigd dat de schimmel aangetroffen bij een Franse vleermuis met zekerheid *Geomyces destructans* is. Twee genetische markers bewijzen dit.

Ondertussen heeft ook Wibbelt de Noord Amerikaanse schimmel geïdentificeerd bij vleermuizen uit 3 andere Europese landen, alle evenwel in perfecte gezondheid.

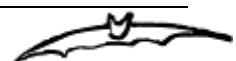
Er zijn in de winter van 2009 stalen genomen van vleermuizen die symptomen van WNS vertoonden. En dit op 11 plaatsen (8 in Duitsland, 1 in Hongarije, 2 in Zwitserland). Ook twee dode exemplaren uit Groot Brittanie werden onderzocht.

Het betrof 43 stalen van 23 vleermuizen bestaande uit 6 soorten : 1 brandt's vl, 3 meervl, 1 watervl, 1 kleine vale vl, 15 vale vl en 2 grote hoefijzerneus vl. Op 21 van 23 exemplaren zijn sporen van *Geomyces destructans* gevonden (15/15 in Duitsland, 2/2 in Hongarije en 4/4 in Zwitserland. De beide dood gevonden dieren uit Groot Brittanie voldeden niet aan de onderzoeksvoorwaarden.

Het vinden van de schimmel op ver van elkaar gelegen plaatsen (>1300 km) zou er op kunnen wijzen dat hij in Europa wijdverspreid voorkomt. Ook de relatief homogene verspreiding over verblijfplaatsen in Duitsland wijst in deze richting.

Mogelijk bezitten Europese vleermuizen de oplossing voor het herstel van de Noord Amerikaanse populaties. Als de schimmel inderdaad inheems blijkt te zijn in Europa, dan kunnen er mogelijk lessen getrokken worden uit de manier waarop Europese vleermuizen deze schimmelinfectie overleven.

Het vaststellen van *Geomyces destructans* bij onze vleermuizen geeft een aantal mogelijkheden. Zo is het mogelijk dat Europese vleermuizen hebben leren leven met deze schimmel. Misschien waren er in de prehistorie meer individuen van elke soort en hebben alleen de meest resistente vormen een gelijkaardige epidemie overleefd.

The European connection is uiterst belangrijk als onomstotelijk blijkt dat *Geomyces destructans* in onze natuur voorkomt zonder dodelijk te zijn voor vleermuizen. Voor zij die te maken hebben met WNS in Noord Amerika is deze informatie dan ook een mogelijk licht in diepe duisternis.

Geneesmiddelen voor WNS? (New York Times, 12 september 2010)

Onderzoekers melden dat ze mogelijk geneesmiddelen gevonden hebben die kunnen helpen in de strijd tegen WNS. Laboratoriumtesten hebben aangetoond dat een aantal middelen de WNS veroorzakende schimmel bestrijden. Ondertussen kunnen antiseptica gebruikt worden om plaatsen waar vleermuizen leven te ontsmetten. En verder ook de handen en schoenen van bezoekers van deze plaatsen. Men veronderstelt dat ze onwetend op deze manier de ziekte van grot tot grot verspreiden. Eerst moet er wel onderzocht worden dat dergelijke producten geen schade toebrengen aan de overige grottenfauna. Bovendien is de individuele behandeling van vleermuizen enorm arbeidsintensief en het is dan ook zo goed als onmogelijk om het op grote schaal toe te passen.

De resultaten van de tellingen in de winter van 2009/2010

(Kris Boers)

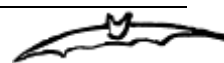
Met de nieuwe wintertellingen voor de boeg, toch nog in een drafje door de resultaten van de vorige winter. Er zijn weer enorm veel inspanningen geleverd door de vele vrijwilligers, en de resultaten mogen best gezien worden...

Aantal winterverblijven

Het registreren van de winterverblijven loopt erg goed. Erg belangrijk bij vergunningsaanvragen, de opmaak van bosbeheerplannen, ... Er waren begin november 2010 niet minder dan 1799 gekende mogelijke overwinteringobjecten.

Aantal 'tellingen'

Zoals uit onderstaande tabel blijkt worden ook elk jaar steeds meer 'tellingen' doorgegeven. Intussen wordt van meer dan 740 locaties doorgegeven of er naar vleermuizen is gezocht of niet. Of om het eens anders te stellen: bijna 2,5 locaties per Vlaamse gemeente. Een enorme prestatie!

	West- Vlaanderen	Oost- Vlaanderen	Antwerpen	Limburg	Vlaams- Brabant en Brussel	
2006-2007	11	28	216	67	94	416
2007-2008	125	31	120	28	89	393
2008-2009	116	110	290	21	53	590
2009-2010	163	165	325	22	66	741

Aantal objecten waarvoor een resultaat werd doorgegeven (resultaat = ofwel minstens 1 telling, ofwel de melding 'niet bezocht').

	West- Vlaanderen	Oost- Vlaanderen	Antwerpen	Limburg	Vlaams-Brabant en Brussel	
2009- 2010	163	165	325	22	66	741
Totaal aantal gekende objecten	516	586	423	92	182	1799
	32%	28%	77%	24%	36%	41%

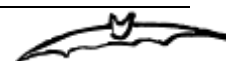
Percentage van de gekende objecten waarvoor een resultaat werd doorgegeven (resultaat = ofwel minstens 1 telling, ofwel de melding 'niet bezocht').

Toch nog even voor de volledigheid: In totaal waren er vorige winter 814 'tellingen' waarvan 183 "niet geteld", dus 631 echte tellingen in 558 verschillende objecten. Dat zijn toch weer 100 meer bezochte plaatsen dan de winter ervoor. DOE ZO VOORT!!!

Aantal dieren

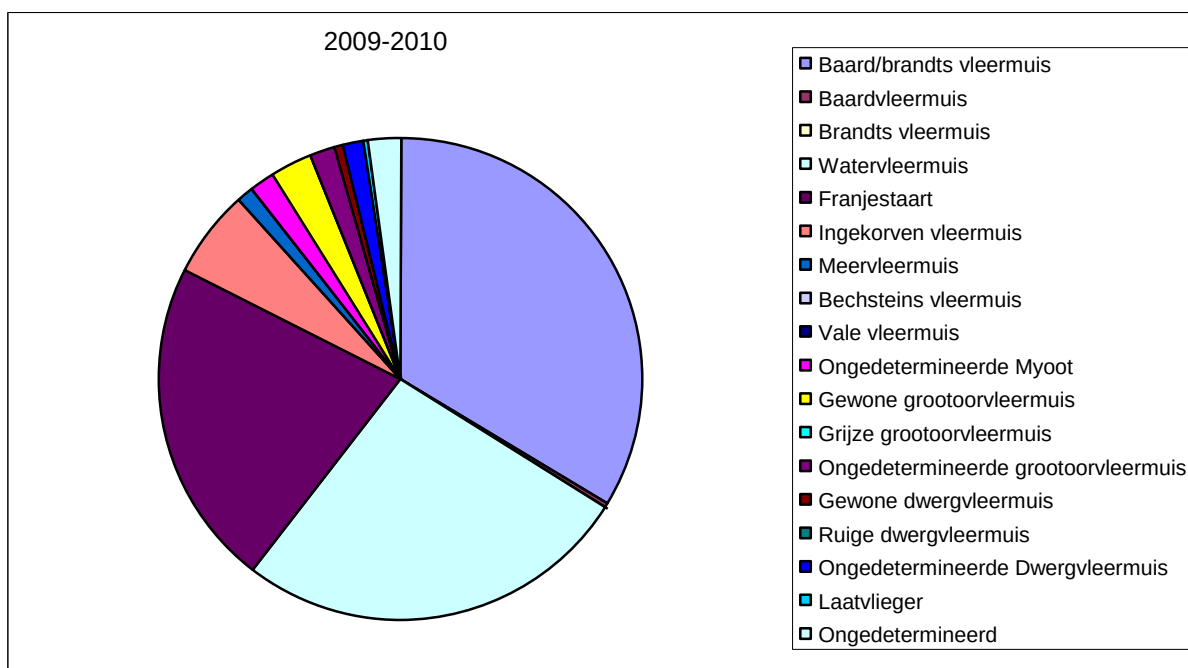
In totaal werden niet minder dan 13.822 dieren geteld. Een aantal dieren zijn echter meermaals geteld omdat eenzelfde object meerdere keren werd gecheckt. Als we voor elk object maar 1 telling meerekenen, komen we tot het volgende resultaat:

	2009-2010
<i>Baard/brandts vleermuis</i>	3.611
<i>Baardvleermuis</i>	32
<i>Brandts vleermuis</i>	5
<i>Watervleermuis</i>	2.869
<i>Franjestaart</i>	2.367
<i>Ingekorven vleermuis</i>	629
<i>Meervleermuis</i>	126
<i>Bechsteins vleermuis</i>	3
<i>Vale vleermuis</i>	6
<i>Ongedetermineerde Myoot</i>	178

Gewone grootoorvleermuis	286
Grijze grootoorvleermuis	1
Ongedetermineerde grootoorvleermuis	184
Gewone dwergvleermuis	66
Ruige dwergvleermuis	0
Ongedetermineerde Dwergvleermuis	163
Laatvlieger	3
Ongedetermineerd	252
	10.781

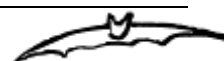
In een taartdiagram geeft dit volgend beeld.

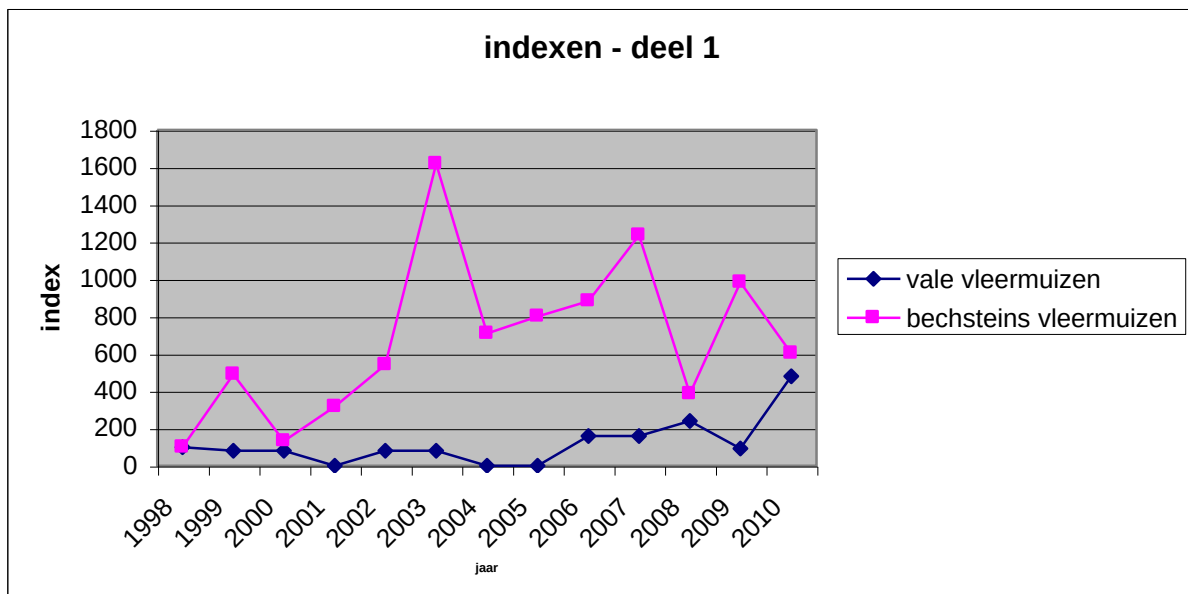
Ook in onderstaande tabel werd enkel de telling met het meeste aantal dieren in rekening gebracht.

	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Limburg	Vlaams-Brabant	
2007-2008	753	536	4401	2936	289	8915
2009-2010	1200	1211	5268	2803	299	10781

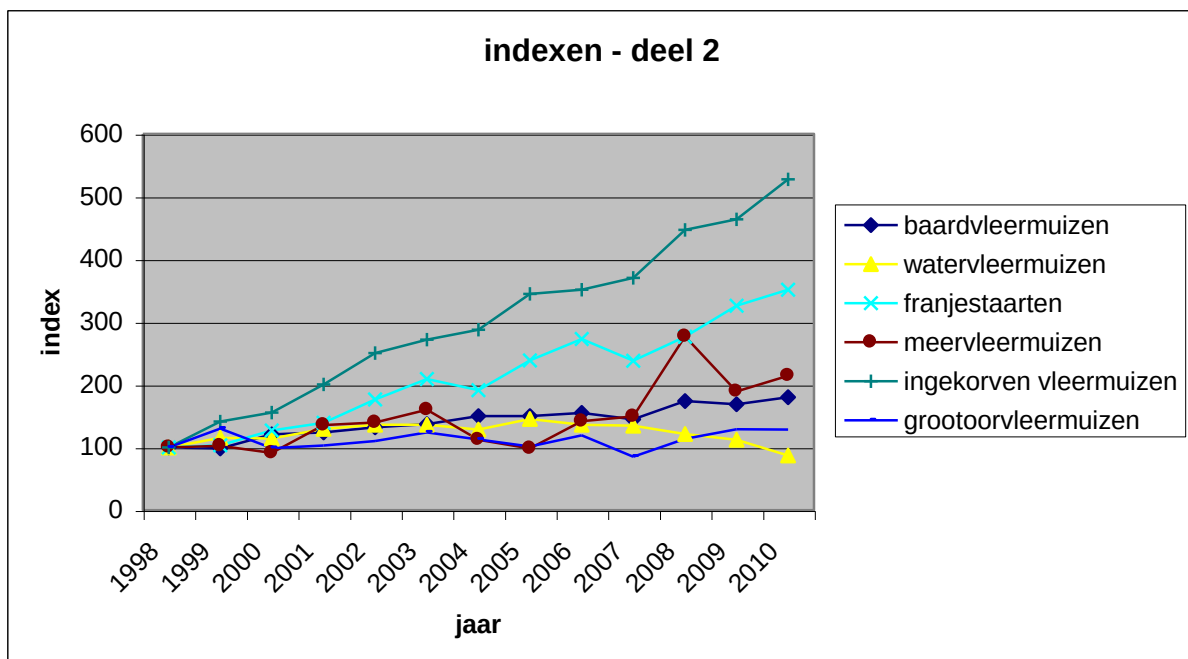
Aantal getelde dieren per provincie (maximum 1 telling per object)

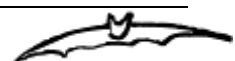
Indexen

Het aantal gevonden vale vleermuizen en bechsteins vleermuizen is elke winter heel laag. Hierdoor is het niet mogelijk om een duidelijke trend te bepalen.

De aantallen van de andere soorten die we vinden in de overwinteringsverblijven blijven stabiel of stijgen.

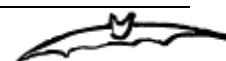
Samengevat ziet dat er als volgt uit:

Stabiel	Lichte stijging	Sterke stijging	Onzeker
Grootoorvleermuizen	Baardvleermuizen	Franjestaarten	Bechsteins vleermuizen
Watervleermuizen	Meervleermuizen	Ingekorven vleermuizen	Vale vleermuis

Belangrijk om op te merken is dat dit alleen een overzicht geeft van het aantal gevonden dieren. Dit zegt niet noodzakelijk iets over de populaties van de verschillende soorten. Zo zou het bijvoorbeeld kunnen dat het aantal franjestaarten in de overwinteringplaatsen sterk stijgt omdat er steeds minder geschikte boomholtes zijn om in te overwinteren. Grote voorzichtigheid bij de interpretatie is dus geboden...

Aantal tellers

Bij de tellingen in de winter 2009-2010 waren meer dan 200 mensen betrokken. Dat zijn er nog 30 meer dan de winter ervoor. Zonder jullie inspanningen zouden er in Vlaanderen geen gegevens bekend zijn over het voorkomen van vleermuizen in de winter. Heel erg bedankt voor jullie inspanningen dus, en al evenveel dank voor het vlot doorgeven van de resultaten.

Uit de krant

van onze mediawatcher Wout Willems

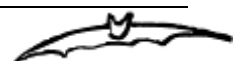
Uit de Gazet van Antwerpen van 26 augustus 2010

Fort van Kessel legt zonnepanelen op dak

Het fort van Kessel is komend weekend te bezoeken voor de Europese Nacht van de Vleermuis. Intussen wordt er voortgewerkt om het fort toegankelijker te maken.

"Het vleermuizenproject van het BatAction LIFE-fonds van de Europese Unie is in uitvoering", zegt schepen van Cultuur Luc Luyten (N&U). "Daarmee worden de vleermuizen beschermd en ontsluiten we het fort voor het publiek. Zo wordt er gewerkt aan een leslokaal over vleermuizen. De bouw heeft wat vertraging opgelopen door organisatorische problemen. We houden ook rekening met de winterslaap van die beestjes, die over enkele maanden begint. Daarom zou het tot het voorjaar kunnen duren vooraleer het lokaal af is."

In het leslokaal komt een computer met beamer en een ontvochtigingsmachine. "De elektriciteit zal geleverd worden door zonnepanelen op het dak. Het schepencollege heeft vorige week het lastenboek goedgekeurd voor de plaatsing van de panelen." De gidsen van het fort hebben al wat vernieuwingen aangebracht en herstellingen uitgevoerd. De gemeente zal de kasseien in de hoofdingang nog laten herleggen door een aannemer.

Uit Het Nieuwsblad van 22 september 2010

Vleermuizen welkom in spookkasteel

Gemeente zoekt oplossing voor kolonie in Mesenpark

Het gemeentebestuur van Lede zoekt in het Markizaatdomein een ander onderkomen voor vleermuizen. De overheid liet de afbraakwerken stilleggen omdat er zeldzame **exemplaren** wonen. Lede hoopt het financieel verlies te compenseren door van hun verblijfplaats een toeristische trekpleister te maken.

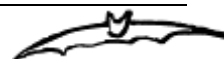
Uit Het Laatste Nieuws van 7 oktober 2010

Kester, waar vleermuizen thuis zijn

Er komen vleermuisbunkers in Kester. Het is een eerste stap in het meer 'biodivers' maken van Gooik. Natuurpunt, de milieuraad en het gemeentebestuur streven naar het behoud van lokale fauna en flora. In elke Gooikse deelgemeente komt een gelijkaardig initiatief. 'We kiezen voor acties die we op relatief korte termijn kunnen realiseren', zegt schepen De Boeck.

Natuurpunt, de milieuraad en het gemeentebestuur hebben een 'charter voor biodiversiteit in Gooik' ondertekend. Er komen onder meer vleermuisbunkers in de deelgemeente Kester.

Natuurpunt Gooik kwam met het initiatief om in de gemeente meer aandacht te besteden aan biodiversiteit en voor het behoud van lokale fauna en flora. Het 'charter voor biodiversiteit' bevat actiepunten. Opvallend punt is de bouw van vleermuisbunkers in deelgemeente Kester. Blijkbaar is Kester heel populair bij de vleermuizen', zegt schepen voor Milieu Simon De Boeck (CD&V). 'De bunkers zullen volgend jaar worden gebouwd. Er komt een klein wandelpad rond de bunkers. Waar de bunkers precies komen, moet nog worden vastgelegd. In elke Gooikse deelgemeente komt een gelijkaardig initiatief. Leerbeek krijgt een graanstrook voor akkervogels, in Strijland worden struiken en hagen aangeplant, in Oetingen komen hagen en houtkanten langs de oude trambaan en in Gooik krijgt natuureducatief centrum De Paddenbroek een compostsite en een hoogstamboomgaard. 'We hebben gekozen voor enkele acties die we op relatief korte termijn kunnen realiseren', zegt De Boeck. 'Het was voor ons belangrijk dat we niet zomaar een handtekening onder een stukje tekst zetten maar dat we echt een verschil zien in de gemeente. Onze prioriteit ligt bij bedreigde en kwetsbare soorten en leefgebieden die onmiddellijk aandacht nodig hebben.'

Mededelingen , Activiteiten

Giften

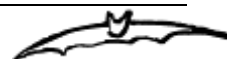
Het rekeningnummer waarop giften mogen gestort worden is: 230-0524745-92 van Natuurpunt Studie. Voor de vleermuizenwerkgroep mag het projectnummer 2461 (Werkgroep Vleermuizen) gebruikt worden.

Abonnee Chiropcontact

Wil je Chiropcontact in de toekomst niet meer ontvangen, geef dan jouw naam en emailadres door aan vleermuizen@natuurpunt.be. Ook nieuwe abonnees voor Chiropcontact kunnen zich via hetzelfde adres aanmelden. Graag met vermelding van provincie en adres. Mededelingen en artikels stuur je best naar kris.boeckx@vleermuizeninfo.be

Provinciale coördinator Oost-Vlaanderen

Omwille van persoonlijke redenen heeft Pieter Blonde zich tijdelijk teruggetrokken als coördinator. Hij zal zo lang als nodig vervangen worden door Daan Dekeukeleire.

Uitsmijter

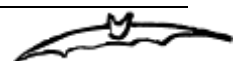
Let the force and the bats be with you in 2011

(Jedi Master Yoda – Star Wars)

Is het Yoda? Of is het een vleermuis?

In Papoea-Nieuw-Guinea zijn tijdens een expeditie meer dan 200 nieuwe soorten insecten, amfibieën, spinnen en planten ontdekt. De twee maanden durende expeditie trok naar het gebied rond de Muller-bergketen. Enkele van de 'nieuwe' dieren zijn erg opvallend. Zo werd er een nieuw geel gestipt kikkertje, een muisje met een witzwart gestreepte staart en een sprinkhaan met zuurstokroze oogjes gefotografeerd. Een van de mooiste is een vleermuisachtige die als twee druppels water lijkt op Star Wars Jedi-master Yoda. Toch waarschuwen de onderzoekers dat deze nieuwe soorten geen bewijs zijn dat het goed gaat met de biodiversiteit. 'De ontdekking geeft aan hoeveel geheimen de aarde voor ons in petto heeft. Maar er is haast geboden om ze te ontdekken.'

Bijlage : Data wintertellingen

Algemeen

TELLEN VAN VLEERMUIZEN IN WINTERSLAAP DIENT OM DEZE DIEREN NOG BETER TE KUNNEN BESCHERMEN.
HET IS DAN OOK DE EERSTE TAAK VAN ELKE TELLER OM DE DIEREN HIERBIJ ZO WEINIG MOGELIJK TE VERSTOREN!

De wintertelling van de vleermuizen in Vlaanderen (en voor een deel ook in Brussel) wordt gecoördineerd door de Vleermuizenwerkgroep van Natuurpunt.

Elke provincie heeft een eigen provinciale coördinator:

West-Vlaanderen: Floris Verhaeghe,
plattekaas@hotmail.com, Torhoutstraat 124, 8610 Kortemark, 0479/89 01 09

Oost-Vlaanderen: David Galens,
david.galens@skynet.be, Hoogstraat 28, 9820 Merelbeke, 0474/22 93 12

Antwerpen: Filip Borms
filipborms@hotmail.com, Roosendaalsebaan 21, 2920 Kalmthout, 0473/91 90 51

Limburg: Ghis Palmans
ghis.palmans@dxadsl.be, Volmolenstraat 1, 3910 Neerpelt, 011/64 82 74

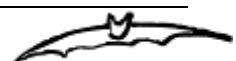
Vlaams-Brabant / Brussel: [hermanvanschepdael@.hotmail.com](mailto:hermanvanschepdael@hotmail.com)
Herman Van Schepdael (west-Brabant), , 0478/66 67 25
Hans Roosen (oost-Brabant), roosenhans@yahoo.com Abstraat 101, 3090 Overijse, 0486/40 79 97

Gelieve je waarnemingen te sturen naar je *provinciale coördinator* en naar *algemeen coördinator* Kris Boers (krisboers@yahoo.com), Zeilstraat 3, 2060 Antwerpen, 0474/22 74 28).

Een waarneming bevat minimum volgende gegevens:

- object (liefst de objectcode – als je ze niet kent, kan je ze steeds opvragen bij je prov. coördinator of bij Kris Boers)
- datum van de telling
- waargenomen soorten en aantallen
- alle tellers

Als een ‘object’ voor de eerste keer is geteld, gelieve dan ook de exacte locatie, een naam, het type (bunker, ijskelder, fort, ...) en de hoofdteller door te geven.

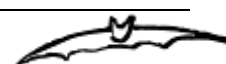
Een object is een locatie waar vleermuizen verblijven of kunnen verblijven. Elk object krijgt een apart nummer. De algemene regel is: als de vleermuis naar buiten moet vliegen en de kamers grenzen niet aan elkaar, spreken we van een ander object (en die krijgen dus een aparte code).

Jaarlijks verschijnt een verslag van de wintertellingen in Chirocontact, de gratis digitale nieuwsbrief voor wie interesse heeft in vleermuizen in Vlaanderen. Je abonneren kan bij Kris Boeckx (kris.boeckx@vleermuizeninfo.be).

De afkortingen die in Vlaanderen worden gebruikt voor de notatie van de soorten:

<i>Afk</i>	<i>Nederlandse naam</i>	<i>Wetenschappelijke naam</i>
Md	Watervleermuis	Myotis daubentonii
Mmb	Baard/brandts vleermuis	Myotis mystacinus/brandtii
Mb	Brandts vleermuis	Myotis brandtii
Mm	Baardvleermuis	Myotis mystacinus
Mn	Franjestaart	Myotis nattereri
MD	Meervleermuis	Myotis dasycneme
Me	Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus
MM	Vale vleermuis	Myotis myotis
MB	Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii
Mspec	Myotis spec.	Myotis spec.
PaA	Gewone of Grijze grootoorvleermuis	Plecotus auritus/austriacus
Pa	Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus
PA	Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus
Ppn	Dwergvleermuis spec.	Pipistrellus spec.
Es	Laatvlieger	Eptesicus serotinus
Bb	Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
Cspec	Vleermuis spec.	Chiroptera spec.

(Let op het verschil tussen grote en kleine letters bij de afkortingen!)

Provincie Antwerpen

Voor alle plaatsen geldt dat er vooraf contact wordt opgenomen met de verantwoordelijke, gewoon om het praktisch in goede banen te kunnen leiden.

ZO 19/12/10 Fort Borsbeek -> afspreken met Bram Van Ballaer (bram.van.ballaer@pandora.be; 0485 46 46 77)

ZO 26/12/10 Fort Brasschaat -> afspreken met Filip Borms (0473 91 90 51)

MA 27/12/10 Bunkers Mastenbos -> afspreken met Wout Willems (0485 03 79 85)/ Filip Borms (0473 91 90 51)

DI 28/12/10 Bunkers Elsenbos + Schans Smoutakker + Ingerichte bunkers + Losse objecten Kapellen/Brasschaat -> afspreken met Wout Willems (0485 03 79 85)/Filip Borms (0473 91 90 51)

ZO 02/01/11 Fort Oelegem -> afspreken met Wout Willems (0485 03 79 85)

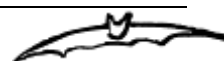
VR 21/01/11 Fort Schoten -> afspreken met Dirk Swaenen (dirk.swaenen@telenet.be)

ZA 29/01/11 Fort Kruibeke / Fort Zwijndrecht -> afspreken met Arno Thomaes (Arno.Thomaes@pandora.be)

ZA-ZO 05-06/02/11 Fortentelweekend 1 - uitnodiging volgt snel

ZA 12/02/11 Fort Kapellen -> afspreken met Ben Van Der Wijden (Ben.Van.Der.Wijden2@pandora.be; 0476 74 26 52)

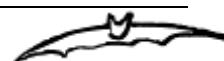
ZO 20/02/11 Fort Oelegem -> afspreken met Wout Willems (0485 03 79 85)

Provincie Limburg

Elke deelname moet op voorhand gemeld worden bij Ghis Palmans
ghis.palmans@dxadsl.be

Groeve	Datum	Dag	Aanvang	2009	2010
Ternaaien Boven	18/12/2010	Zaterdag	***		
Coolen Val-Meer	27/12/2010	Maandag	9u		
Ternaaien Beneden	8/01/2011	Zaterdag	*		
Koegat Zichen	8/01/2011	Zaterdag	9u		
Jageneau's Huiske	8/01/2011	Zaterdag	9u		
Drie Dagen	8/01/2011	Zaterdag	9u		
Flessenberg		Zaterdag	9u		
Caestert	15/01/2011	Zaterdag	***		
Mathuus en Opcanne	28/01/2011	Vrijdag	19u		
Henisdael Vechmaal	5/02/2011	Zaterdag	9u		
Pitjesberg	12/02/2011	Zaterdag	9u		
Keel Kanne	18/02/2011	Vrijdag	19u		
Collasgroeve Zussen	26/02/2011	Zaterdag	**		
Juge Zussen	18/02/2011	Vrijdag	19u		
Verbiest	26/02/2011	Zaterdag	9u		
Lacroix	4/03/2011	Vrijdag	19u		
Collasgroeve en Juge worden door een kleinere groep geteld samen met OF de Keel OF Verbiest OF Lacroix					
Jannekes koet en Ijskelder Nieuwenhoven worden geteld door Benny					
* nationale studiedag Vleermuizenwerkgroep en Plecotus / simultaantelling in Waalse en Vlaamse Provincies					
** Collasgroeve wordt 26/02 geteld indien voldoende tellers, anders in afspraak met tellers in 2009					
*** verplicht inschrijven voor 5/12 bij Natagoria/Plecotus, aanvang opvragen bij Pierrette Nyssens					

Provincie Vlaams-Brabant en Brussel

WEST-BRABANT

Geen data meegedeeld

Bij interesse neem je best op voorhand contact met Herman Van Schepdael .
hermanvanschepdael@hotmail.com

OOST-BRABANT

Geen data meegedeeld

Indien u wenst deel te nemen aan deze activiteit, neemt u best contact met Hans Roosen
roosenhans@yahoo.com

Provincie Oost-Vlaanderen

Geen data meegedeeld

Indien u wenst deel te nemen aan deze activiteit, neemt u best contact met David Galens
david.galens@skynet.be

Provincie West-Vlaanderen

Inlichtingen: Floris Verhaeghe, plattekaas@hotmail.com , tel 0479 89 01 09

De wintertellingen in West-Vlaanderen gaan door op volgende dagen:

- woensdag 29 december (Brugge zuid)
- zondag 9 januari (Ieper en omgeving)
- zondag 23 januari (Brugge noord)

